

شناسنامه ماده:

ساعات هفتگی	نوع واحد	واحد	نوع ماده	عنوان ماده	کد ماده	دوره	کارشناسی	
تفسیر								رشته
محاضره - مطالعات کتابخانه ای - کار در کلاس								روش تدریس
این ماده به بیان : - به انواع مختلف تفسیر بالرأی پرداخته می شود مانند تفسیر لغوی - تفسیر فقهی - تفسیر علمی - تفسیر اشاری و ۲- انواع تفسیر درایی را مورد تحلیل و تجزیه قرار می دهد و نمونه ای از تفاسیر درایی جهت استخراج منهج مؤلفین آن مورد تحقیق و تفحص قرار می دهد. پ ۳- تفاسیر فرق اسلامی مورد تحقیق و تفحص قرار می گیرد مانند معتزله - شیعه - خوارج و								تعریف ماده
۱- شناخت تاریخ تفسیر از عهد تدوین تا عصر معاصر ۲- شناخت بزرگان تفسیر که تأثیر بسزایی در تفسیر داشتند. ۳- آشنا ساختن طلاب با نکات مثبت و منفی کتب تفسیر. ۴- شناساندن انواع تفسیر به رأی و جایگاه و شروط و اقسام آن.								اهداف ماده
بعد از تدریس این ماده طالب العلم قادر است: ۱- با انواع مختلف تفسیر بالرأی آشنا شود . ۲- تاریخ تفسیری در هر عصر را بشناسد. ۳- تصویری درست از کتاب های تفسیری هر دوره داشته باشد. ۴- موارد ضعف و قوت منهج درایی را شناخته و تأثیر آن در تفسیر را تشخیص دهد.								دستاورد آموزشی

جدول ارزیابی و امتحانات:

ردیف	مورد	حداقل	حداکثر	توضیحات
۱	تعریف، انواع، ضوابط و شروط	۱۵٪	۳۰٪	
۲	بررسی نکات مثبت و منفی کتب تفسیر	۲۰٪	۴۰٪	
۳	شناخت کتب تفسیری	۱۰٪	۲۰٪	
۴	شناخت منهج مؤلفین تفسیر	۱۵٪	۳۰٪	

مراجع و مصادر:

<p>المرجع الرئیسى : التفسیر والمفسرون، د. محمد حسین الذهبی، الطبعة السابعة، مكتبة وهبة، القاهرة، ۲۰۰۰ م. مراجع فرعية : ۱- تعریف الدارسین بمناهج المفسرین، د. صلاح عبدالفتاح الخالدي، الطبعة الثالثة، دار القلم، دمشق، ۲۰۰۸ م ۲- مناهج المفسرین، د. أحمد بن محمد الشرقاوی، مكتبة الرشد، الرياض ۱۴۲۵ هـ. ۳- الدراسات فى التفسیر ومناهجه، أ. د. عیادة الكبیسى، الطبعة الأولى، جائزة دبی الدولية للقرآن الکریم، ۱۴۳۴ هـ - ۲۰۱۳ م ۴- مناهج المفسرین، لمنیع بن عبد الحلیم محمود (المتوفى: ۱۴۳۰ هـ) دار الکتب المصرى، القاهرة، ۱۴۲۱ هـ - ۲۰۰۰ م. ۵- التفسیر اللغوی للقرآن الکریم، د مساعد بن سلیمان بن ناصر الطیار، دار ابن الجوزی، الرياض، ۱۴۳۲ هـ ۶- اتجاهات التفسیر فى القرن الرابع عشر، أ. د. فهد بن عبد الرحمن بن سلیمان الرومى، الطبعة الثالثة، مؤسسة الرسالة، بیروت، ۱۴۱۸ هـ ۷- المفسرون مدارسهم ومناهجهم، د. فضل حسن عباس، الطبعة الأولى، دار النفائس، عمان، ۲۰۰۷ م.</p>

سرفصل های ماده:

جلسات هفتگی	موضوعات	مقرر تدریس
۱	المنهج اللغوی فی التفسیر وأشهر ما ألف فیہ - الفراء ومنهجه فی التفسیر.	التفسیر اللغوی للقرآن الکریم (۱۸۳-۲۵۵)، مناهج فی التفسیر (۵۷-۴۵)، دراسات فی التفسیر ومنهجه (۳۴۵-۳۳۲)، مناهج المفسرین (۲۹-۲۳)
۲	التفاسیر الفقہیة، أهم کتبهم -الإمام القرطبی ومنهجه فی التفسیر.	التفسیر والمفسرون (ج ۳۱۹/۲-۳۴۸)، بحوث فی أصول التفسیر ومنهجه (۹۴-۹۱)
۳	تعریف التفسیر العلمی، تاریخ التفسیر العلمی، التفسیر العلمی بین المؤیدین والمانعین وأدلتهما،	التفسیر والمفسرون (ج ۳۶۲-۳۴۹/۲) - بحوث فی أصول التفسیر ومنهجه (۹۹-۹۵)، اتجاهات التفسیر فی القرن الرابع عشر (ج ۱/۲ ۶۳۸-۵۴۵)
۴	ضوابط التفسیر العلمی، أنموذج من التفسیر العلمی وأهم المصادر والمراجع فیہ.	التفسیر والمفسرون (ج ۳۶۲-۳۴۹/۲) - بحوث فی أصول التفسیر ومنهجه (۹۹-۹۵)، اتجاهات التفسیر فی القرن الرابع عشر (ج ۱/۲ ۶۳۸-۵۴۵)
۵	التفسیر بالرأی المذموم، الفرق المبتدعة -المعتزلة وأصولهم تعريف بكتاب الزمخشري، ومنهجه فیہ.	بحوث فی أصول التفسیر ومنهجه (۸۵۹۹-۸۰)، تعريف الدارسین بمناهج المفسرین (۵۳۱-۴۹۳)،
۶	الشیعة وموقفهم من تفسیر القرآن، (الزیدیة والاسماعیلیة والامامیة) والتعریف بأهم کتبهم، نمودج من تفسیرهم	التفسیر والمفسرون (ج ۱۷۵-۵/۲)، تعريف الدارسین بمناهج المفسرین (۵۱۱-۵۰۶)، اتجاهات التفسیر فی القرن الرابع عشر (ج ۱/۱-۱۸۳-۲۸۰)
۷	الخوارج وأهم کتبهم، نماذج من تفسیرهم منهج أطفیش فی همیان الزاد إلى دار المعاد	تعريف الدارسین بمناهج المفسرین (۵۲۶-۵۲۲) دراسات فی التفسیر ومنهجه (۳۳۱-۳۰۶)؛
۸	الصوفیة وأهم کتبهم، المنهج الإشاری (تعریفه، ضوابطه)	التفسیر والمفسرون (ج ۲۲۲/۲-۳۰۰)، اتجاهات التفسیر فی القرن الرابع عشر (ج ۱/۱-۲۸۱-۴۱۲)
۹	أشهر ما ألف فیہ، منهج سهل تستری فی تفسیر القرآن العظیم.	التفسیر والمفسرون (ج ۲۸۱/۲-۲۸۵)، دراسات فی التفسیر ومنهجه (۲۸۰-۲۷۱)
۱۰	مناهج التفاسیر المعاصرة، أشهر التفاسیر المعاصرة، ابن عاشور ومنهجه فی التفسیر. أضواء البیان الشقیطی.	دراسات فی التفسیر ومنهجه (۳۵۴-۳۴۵)؛ التفسیر والمفسرون (ج ۳۶۳/۲-۳۷۰)، اتجاهات التفسیر فی القرن الرابع عشر (ج ۱/۱ ۱۴۸-۱۲۲)
۱۱	المدرسة العقلیة الاجتماعیة، تفسیر المنار (محمد رشید رضا وشيخه محمد عبده)	التفسیر والمفسرون (ج ۴۰۱/۲-۴۳۳) - المفسرون مدارسهم ومنهجه (۴۰-۱۳-۸۹-۱۰۰)، اتجاهات التفسیر فی القرن الرابع عشر (ج ۱/۲ ۷۰۵-۸۵۵)
۱۲	الاتجاه الموضوعی فی التفسیر، تفسیر فی ظلال القرآن لسید قطب، الأساس فی التفسیر لسعيد حوی.	المفسرون مدارسهم ومنهجه (۴۵۷-۳۶۰) تعريف الدارسین بمناهج المفسرین (۶۱۷-۵۹۶) دراسات فی التفسیر ومنهجه (۳۶۳-۳۶۰)، اتجاهات التفسیر فی القرن الرابع عشر (ج ۳/۳-۹۸۹-۱۰۵۱)